

Motion till riksdagen

1988/89:Sf311

av Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c)
Kostnadsfritt insulin

I denna motion föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag till försämringar för de diabetessjuka. Samma regler som i dag gäller beträffande insulin och medicin till diabetiker, astmatiker och epileptiker skall gälla även fortsättningsvis. Vi föreslår också att diabetiker skall få samma behandling som andra vid teckning av försäkringar såväl som beträffande bedömningen i samband med körkort.

Fria mediciner

Regeringen föreslår i årets budgetproposition att rätten till fritt insulin för diabetiker skall tas bort. Detsamma gäller fria mediciner till astmatiker och epileptiker. Det är ett häpnadsväckande förslag. Förvåningen blir inte mindre av att som motivering för förslaget anges rättviseskäl.

Regeringens utgångspunkt för att åstadkomma rättvisa mellan olika grupper är i detta fall att försämrå för en grupp. Den vanligaste utgångspunkten för att skapa ökad rättvisa är att förbättra för dem som har det sämre. Det borde gälla inte minst vid förändringar i det sociala trygghetssystemet.

De patientgrupper det här är fråga om har genom sin sjukdom ett redan mycket utsatt läge som mer än väl motiverar deras rätt till fritt insulin och fri medicin. Insulinet är direkt avgörande för en diabetikers möjlighet att leva vidare. Det är orimligt att avgiftsbelägga en livsuppehållande medicin som insulin. Sådana mediciner bör av princip inte minst av rättvis- och solidaritetsskäl vara fria.

Sedan 1955 har insulinet varit gratis i Sverige för de diabetiker som behöver medicinen. Det bör så förbli. Rätten till kostnadsfri livsuppehållande medicin är av gammalt datum också i hela Europa. Om regeringens förslag att avgiftsbelägga insulinet blir verklighet skulle Sverige avvika från andra länders praxis på ett märkligt sätt.

Av landets 220 000 diabetiker behöver 60 000 insulinet som förutsättning för att kunna leva. Enligt riksförsäkringsverkets beräkningar skulle avgiftsbeläggningen innebära en merkostnad för dessa människor på 600 kronor per år.

600 kr kan tyckas vara en liten summa, men här rör det sig om en patientgrupp som förutom ständiga besvär av sin sjukdom dessutom har höga merkostnader för sitt handikapp genom fördyrande omkostnader för kost och täta läkarbesök.

Rimligen borde dessa grupper också ha handikappersättning. Tas det fria

insulinet bort är det mycket väl motiverat med en sådan ersättning. Den skulle då te sig som en betydligt dyrare lösning för samhället.

Regeringens förslag innebär också uppenbarligen att egenvården kan komma att försämrats för diabetiker. Risken finns att diabetiker börjar använda insulinförpackningar längre än rekommenderat, vilket innebär infektionsrisker. Regeringens förslag att på detta sätt försämrats villkoren och livskvaliteten för diabetiker måste därför avvisas av riksdagen.

Mot. 1988/89
Sf311

Rätt att teckna försäkring på lika villkor

I dag har en diabetiker inte rätt att teckna försäkringar på lika villkor med andra. Detta är svårmotiverat mot bakgrund av de klara möjligheter som i dag finns att med dagens högtstående sjukvård klara en sådan sjukdom utan nämnvärda ökade risker.

Skall en diabetiker teckna en sjuk- eller olycksfallsförsäkring kräver försäkringsbolagen högre premier på grund av en bedömd ökad risk. Här borde samhället gå in och utjämna ojämlikheten som finns mellan diabetiker och andra. Försäkringsbolagen borde kunna förmås att inte kräva förhöjd premie. I annat fall borde samhället träda emellan och svara för den förhöjda andelen av premien för att en diabetiker skall kunna teckna försäkringar på jämlik nivå med övriga. Riksdagen bör hemställa hos regeringen om åtgärder i linje med vad som här anförts och om så erfordras återkomma till riksdagen med förslag.

Körkort för diabetiker på lika villkor

Hantering av körkort i samband med diabetes bör också ses över. Här gäller gamla regler som genom en modern sjukvård och ökad upplysning och medvetenhet hos patienterna överlevt sig själva och blivit otidsenliga och onödigt besvärande och diskriminerande för patienterna i fråga.

Enligt gällande regler måste en diabetiker efter 10 års sjukdom vart annat år uppvisa läkarintyg på ögonbottenstatus och sin allmänmedicinska status. Denna regel bör med hänsyn till den förbättrade vård som nu finns slopas.

Dessutom är regeln inkonsekvent och gäller endast för dem som registrerats som diabetiker före det att körkort erhållits. För dem som fått diabetes efter det att de tagit körkort och inte blivit registrerade i körkortsregistret som diabetiker behöver inte underkasta sig denna tvååriga kontroll. Det har för dessa patienter inte visat sig vålla några särskilda problem. Detta talar för att regeln bör avskaffas.

Samma inkonsekvens föreligger beträffande vissa andra regler som gäller för diabetiker att få behörighet att köra lastbil och andra behörigheter för körkort. Även dessa regler är förlegade och bör avskaffas.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförs hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det fria insulinet,

[att riksdagen hos regeringen begär åtgärder som innebär att diabetiker ges möjlighet att teckna sjuk- och olycksfallsförsäkringar

med samma förutsättningar som andra i linje med vad som anförts i motionen,¹ Mot. 1988/89
Sf311

[att riksdagen hos regeringen begär åtgärder för att förenkla hanteringen med körkortsförfarandet vad angår diabetespatienter i linje med vad som anförts i motionen.²]

Stockholm den 24 januari 1989

Agne Hansson (c)

Marianne Jönsson (c)

¹ 1988/89:L617

² 1988/89:T428